

մեծութիւն մը, ինչ ազնուականութիւն մը, ինչ արիութիւն մը, ինչ զօրութիւն մը կայ որ մըրկին մէջ չերևայ. կաղնին լեռներուն գագաթանց վրայ և հակառակաշունչ հովերուն յարձակմանց մէջ միշտ աւելի կ'ուժոյնայ:

Մշակասիկ մտաւոր և բարոյական մարդուն ճշմարիտ յառաջագիմութիւնը, և մարդկութեան կատարեալ ըլլալու ճշմարիտ անսահման յարմարութիւնը, որ կրօնքը ամենուն կը յայտնէ:

Իսկ ուրիշ մտածութիւնները, բոլոր ուրիշ լեզուները խաբէութիւնն է:

Արօնքը ամենուն կը յայտնէ ըսի. և յի.

բաւի, քրիստոնէութեան մէջ, թէ աղքատ թէ հարուստ, թագաւոր ըլլայ թէ գեղացի, ամէնքն ալ կրնան, ամենուն ալ պէտք է իւրաքանչիւր ըստ իւրում չափու առտուածային շնորհաց և ըստ զօրութեան իր բնական կարողութեանց որ դիմէ ու համնի իմաստութեան, առաքինութեան և նոյն իսկ սրբութեան որ անոնց պսակն է: Իսկ կայ է ամենայն Մէտաբանի աշակերտներուն գեղեցիկ կոչումը. ինչ վիճակէ որ ըլլան և ինչ խեղճ բաղդէ, կրնան և պարտական են մինչև հոն Բարձրանալ:

Ի ԱՆ ԱՍԻՐ ԱՎԱՆ ՏԵՂԵԿ ՈՒԹԻՒՆ

ՔՆԱՐ ՀԱՅԱՎԱՎԱՆ

ԺԱ.

Տաղ Երեմիայի Կարգերն:

Ի յանապատէ լեռանց ձայն աւետաւոր հընչեաց.
 Կուսածին որդւոյն քարոզ կարապետ բանին յայտնեալ:
 Եւ ձայն բարբառոյ ասէ անուն անեղին եղեալ.
 Եւ մարդարէից ըզձումն, սա առաքելոց պարծանք:
 Եւ 'ի փորձութեանց հովմոց տունկ մի յանտառից շարժեալ.
 Եւ ետ զաւետիս առ հարսն զնոյն դարձեալ և մեզ յայտնեաց:
 Եւ մեծ 'ի կանանց ծնունդս, երկրորդ Հեղիաս գողով.
 Եւ 'ի Հերովդէէ խռովեալ եղեալ 'ի պահեստ բանտին:
 Եւ Հերովդիս խռովէր ընդ յանդիմանիչ բանին.
 Եւ լիցի օրէնս ասէ, անօրէն խաբող պատրող,
 Կողածին եղբայրն քո հողանիւթ՝ զուգեալ ընդ քեզ:
 Իսկ աս խռով հրաւեր տրեալ բազմութեան զօրաց իւրոց.
 Գունդ առ գունդ ժողովեցան այգուն միաբան 'ի ճաշն.
 Գուստը Հերովդիայ եկեալ դէմն առեալ մոլէր աղջիկն.
 Ի խրնձոյս իջեալ աղջիկն առաջի թագաւորին:
 Հերբըն ծալ 'ի ծալ առեալ նրմանեալ արքայօձին.
 Եւ օքըն ծաւալ ծրփէր ծիրանի ծովու նրման:
 Բլուենքն 'ի վերայ լանջացն նրմանեալ լեռանց ծաղկանց.
 Եւ վարդ վառելով այտիցն, նրմանեալ խայծեալ նրուանց:
 Բոնաձայն թրնդիւն տաղիցն նոյն և 'ի շարժիլ մատանցն.
 Եւ դարձիզարձեալ մոլէր առաջի թագաւորին.
 Դէմն առեալ ճեպեալ ճեմէր, վաղըս կաքաւիւք վաղէր:
 Ինդ այն Հերովդէս մոլեալ ընդ անձն ապաստան լինէր:
 Եւ ասն էր կատաղիս մոլիս դուստրը Հերովդիայայ:

Խընդրեա՛ դու յինէն պարգևս զգերագոյն փառաց իմոյ :
 Ղաշինըս եդեալ ուխտէր զփառս իմ քեզ 'ի կեանս իմ տամ,
 Ի մօրէն խրատեալ աղջիկն զգլուխն Յովհաննու խընդրէր :
 Ղու տուր ինձ այսօր պարգևս զգլուխն Յովհաննու հատմամբ ,
 Օայն կարապետին մեծի , զայն ձեռնադրօղի Փըրկէին :
 Տըրտմեալ Հերովդէս ընդ բանսն ոչ կարաց սըտել ուխտին .
 Փութով առաքեաց 'ի բանտն , տայր զչար խորհրդոյն պարգևս :
 Լադեալ 'ի վերայ սկըտեղ բերեալ և մատոյց նըւէրս .
 Ողբայ և երկիրս այսօր , զլոյսն յանապատէ շիջեալ :
 Սա մէջ 'ի դըժոխս քարոզ աւետարանէր զգալուստ ,
 Ս'ի անյոյս նընջէք մեռեալք , տէր յաղթեաց մահու խաչին ,
 Լա մեզ յարութիւն շնորհեաց զիւր զողորմութեան շնորհսն :
 Վեզ փառք վայելէ Փըրկիւ , այժմ և յաւիտեանս ամէն :

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ղարադաններու վրայ գեղեցիկութիւն :

Ձ . ՍՊԱՆԻԱ : — Սաւրիտանացոց
 թագաւորներուն Վրորտովա ունեցած
 գրատունը շատ երևելի էր և արևելեան
 ձեռագրաց գեղեցիկ հաւաքում մը ու
 նէր , բայց սպանիացոցմէ աւարեցաւ ,
 երբոր Ֆերտինանտոսի և Իզապէլլայի
 թագաւորութեան ատեն Վրորտովան
 առնուեցաւ : Լյս աշխարհքին առաջին
 գրատունը Եսթրախինն է , զոր Կարո
 լոս Ե կանգնեց և Փիլիպպոս Բ շատ ճո
 խացուց : Լյիկայ Ս . Լաւրենտիոսի
 վանքին մէջն էր , և 130,000 հատո
 րէն աւելի ունէր և իբր 5,000 ալ ձեռա
 գիր , որոնցմէ 3000ը արաբերէն էին ,
 մնացածներն ալ եբրայեցի , յոյն և լա
 տին էին . 1671^ն կայծակէն շատ փա
 սուեցաւ : — Սատրիտի մէջ իրեք հա
 սարակաց գրատուն կայ : Թագաւորական
 գրադանն ալ Փիլիպպոս Ե կանգնեց
 1712^ն : Հասարակաց են նաև Ս . Իսի
 դորոսի և Ս . Ֆէռնանդէսի գրատունները :
 — Լքալա , Սալամանքա և ուրիշ քա
 ղաքներ ալ հասարակաց գրատուններ
 ունին : — Սպանիոյ մասնաւորաց գրա
 տուններուն մէջ երևելի եղած են Վը

րիստափոր Վոլումպոսի եղբօրը Ֆեր
 տինանտոս Վոլումպոսի գրատունը , Վը
 սիմենէս Ժիրանաւորին գրատունը , զոր
 Լքալայի համալսարանին թողուց կը
 տակաւ , և այլն :

Ձ . ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ : — Լյս տէրու
 թեանս մէջ հասարակաց գրատունները
 սակաւաթիւ են . 'ի վերայ այսր ամենայ
 նի Խսպոնայի Թագաւորական գրատունը ,
 զոր հնգետասաներորդ դարուն մէջ Լք
 փոնտոս Ե շինեց , շատ ընտիր գրքեր ու
 նի . նոյնպէս Ս . Վէնէնտուրա Գե Գոր
 ըսուած գրատունն ալ բոլոր Փորթուգե
 շիլեզուով եղած գրքերուն ամբողջ հա
 ւաքում մը ունի : Շատ ճոխ էին եր
 բեմն նաև Իենեդիկտեանց , Լքթա
 վանից , և այլն , գրատուններն ալ : — Լ
 րևելի է նաև Վոյիմպրայի համալսա
 րանի գրատունն ալ :

Ձ . ՎԱՂԱՆԻԱ : — Թէպէտ Ղաղղիոյ
 մէջ Ղաերմանիայէն աւելի քիչ գրատուն
 կայ , 'ի վերայ այսր ամենայնի 200 քա
 ղաքէն աւելի կայ որ ճոխ գրատուններ
 ունին : Փարիզէն դուրս՝ Լի , Պըզանսո
 նի , Սարսիլիոյ , Սուանի , Սթրասպուր
 կի , Թուլունի , Թրուայի գրատուններէն
 իւրաքանչիւրը 50,000 հատորէն աւելի
 ունին , իսկ Պորտոյի և Լիոնի գրատուն
 ներն ալ 100,000 հատորէն աւելի : Ղաղ
 զիոյ գաւառական բոլոր գրատուններուն
 մէջ 3 միլիոն հատորէն աւելի գիրք կայ :
 Փարիզու մէջ 39 գրատուն կայ , և գլխա